

Zekati

Studimi i parë: Kuptimi i tij gjuhësorë në terminologjinë islame

Në gjuhën arabe "e Zekah" esenca e kuptimit të fjalës është pastërti, rritje, bekim, lëvdatë për të gjithë këta kuptime dëshmi është Kurani dhe suneti.¹ Gjithashtu thuhet "Zeka ezeru" frytet janë shtuar shumësi i zekatit është zekauat.²

Gjithashtu zekat e ka kuptimin "Esalah" e mirë, Allahu ka thënë në Kuran: "**Deshëm që Zoti i tyre tu jap në vend të tij më të mirë se ai dhe më të afërt në respect dhe në mëshirë** (ndaj prindërve)."³ Në komentin e këtij ajeti "esalah" është komentuar si vepër e mirë, disa kanë thënë: Vepër më e mirë nga tjetra, Allahu ka thënë: "**E sikur të mos ishte mirësia e Allahut ndaj jush dhe mëshira e Tij, askush prej jush nuk do të pastrohej nga mëkatet kurrë.**"⁴ Pra nuk do të mund të përmirësohej: "**Mirëpo Allahu e pastron atë që do Ai.**"⁵ E pastron përmirëson atë i cili e meriton nga ju, gjithashtu është thënë për pasurinë e cila nxiret për të varfërit zekat, sepse ajo e pastron pasurinë dhe i jep frytet e saj, pra zekati qenka pastrimi pasurive kurse "Zekatul fitri" pastrim material.⁶

Zekati është tre lloje:

Lloji i parë: Zekat-pastrim i shpirtit:

Allahu i Lartëmadhëruar ka thënë: "**Pasha njeriun dhe Atë që e krijoi atë! Dhe ia mësoi se cilat janë të këqijat dhe të mirat e tij, pra ka shpëtuar ai që e pastron vetveten.**"⁷ Pastrimi i shpirtit të njeriut bëhet duke e pastruar atë nga shikru, kufri, nifaku – dyfytërsia, mëkatet dhe veset e ulëta.

Lloji i dytë: Zekati i trupit

Ajo është sadakul fitri gjatë ramazanit të bekuar të cilën e ka bërë obligim i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, kur ka thënë: "*Për çdo të rritur dhe të vogël, qoftë mashkull apo femër, i lirë apo robë prej muslimanëve, prej grurit, hurmave, elbit, rrushit të thatë apo djathit.*"⁸

Lloji i tretë: Zekati i pasurisë-mallit

E cila është shtyllë nga shtyllat e islamit e bashkangjitur shpesh me namazin, i cili është pastrim i pasurisë dhe shpirtit si dhe begati e pasurisë dhe e shpirtit.⁹

Zekati po ashtu e ka kuptimin e lëvdatës-medh, thuhet "zeka nefsehu" e ka lavdëruar veten, thotë Allahu në Kuran: "**Mos e lavdëroni veten tuaj sepse Ai e din kush e ka frikë Atë.**"¹⁰

Po ashtu thuhet "zeka el kadi eshuhudi" është: Shtim dhe rritje, prandaj çdo gjë që rritet jepet zekat.

Pasi që kultivimi nuk rritet vetëm se kur pastrohet nga prishja atëherë termi "zekat" tregon për pastërtinë gjithashtu.

¹ "Nihajetu fi garibil-hadith uel ether" Ibn Ethir 2/307, "Lisanul arab" Ibn Mendhur 14/358

² Shiko "Tarifat-xherhani" 152, "El mugni" Ibn Kudame 5/4, "Sherh mumti" e Ibn Uthejmunit 6/17.

³ El-Kehf:81

⁴ Nur:21

⁵ Nur:21

⁶ "Lisanul arab" Ibn Mendhur 14/358

⁷ Shems:7-9

⁸ Do të cekim kush e transmeton më vonë.

⁹ "Sherh muhtesar lil-zadul mustekni" Feuzan 2/236

¹⁰ Nexhm:32

Kështu që kur dikush cilësohet me zekat-me kuptimin “përmirësim”, kjo tregon për shtimin e mirësive në to.¹¹ Pra zekati në terminologjinë e gjuhës arabe ishte: Shtim, rritje, pastrim, mirësi.¹²

Zekati në terminologjinë islame është: Borxh ndaj mallit.¹³

Është thënë: Borxh obligativ mbi pasuri të veçantë, të grupit të caktuar, në kohë të caktuar.¹⁴

Është thënë: Shpenzim i njohur nga pasuria profitabile kur ta arinë nisabin-kuotën e caktuar, e cila i jepet grupit të caktuar.¹⁵

Është thënë: Pjesë nga pasuria yte apo diç të ngjajshme për të cilën ka urdhëruar ligji islam t’ju jepet fukarave me kritere të caktuara.¹⁶

Është thënë: Diçka obligative mbi një grup i mallrave të caktuara nga pronari i caktuar.¹⁷

Është thënë: Kuotë e caktuar sipas sheriatit mbi një mall të caktuar e cila i jepet një grupi të caktuar.¹⁸

Është thënë: Adhurim ndaj Allahut duke nxjerë një pjesë obligative sheriatikisht, nga malli i caktuar mbi grupin e caktuar ndaj një ane të caktuar.¹⁹

Është thënë: Obligim ndaj mallit të caktuar në anë të caktuar, për obligueshmërinë e tij duhet ti bën një vit dh eta arin kuotën e caktuar.²⁰

Është thënë: Posedimi i mallit të caktuar ligjërisht dedikuar atyre të cilët e meritojnë nga muslimanët, me kusht të mos fiton nga ajo pasuri nga çdo anë të jetë veç për Allahun.²¹

Imam Sheukani-Allahu e mëshiroftë, ka thënë: Zekati në terminologjinë gjuhësore është: Shtim, thuhet “Zeka zeru” u shtua, u kultivua, kur shtohet, po ashtu vjen në kuptimin “pastrim”, ndërsa definicioni i saj në legjislacionin islam ka dy kuptime:

E para: Se dhënia e tij është shkas i rritjes së pasurisë ose se shpërblimi shtohet nga shkak i saj ose se ajo ka lidhje me mallrat fitimprurës si tregtia, kultivimi.

E dyta: Pastrimi i shpirtit nga rrëzillëqet dhe kopracia si dhe pastrim nga mëkatet.²²

Po ashtu është thënë: Obligim me mall të caktuar për grup të caktuar në kohë të caktuar.²³

Definicioni i cili përbledh të gjithë definicionet e cekura është: Zekati është adhurim-ibadet për Allahun duke shpenzuar një pjesë të pasurisë së caktuar nga ligji islam, më mall të caktuar, në kohë të caktuar, ndaj grupit të caktuar, me kushte të caktuara. E pa dyshim se Allahu e di më së miri.

Zekati legjislativ ndonjëherë emërohet me emrin “sadaka” si në Kuran ashtu edhe në sunet, Allahu i Lartësuar thotë: **“Ka prej tyre që të bëjnë vërejtje në ndarjen e sadakasë (lëmoshës), nëse u jepet nga ajo, ata mbesin të kënaqur, e nëse nuk u jepet, ata hidhërohen.”**²⁴ Po ashtu Allahu thotë: **“Me të vertet**

¹¹ Shiko “Fikhu zekah” Jusuf Kardavi 1/37

¹² “Nihaje filaribil hadith” Ibn Ethir 2/307, “Lisanul arab” Ibn Mendhur 14/358

¹³ “El mugni” Ibn Kudame 4/5 “Sherhul kebir” 6/291

¹⁴ “Muntehali-radat” Muhamed ibn Ahmed el-Futuh 1/435 “El ikna li talibil ikna” Musa Haxhavi 1/387, “Raudatul murbi mea hashijeti” Abdurahman ibn Kasim 3/164

¹⁵ “Muxhem lugatu fukaha” Muhamed Rauas fq.208.

¹⁶ “Kamusul-muhit” fq.396

¹⁷ “Tearifat” Xherxhani fq. 152

¹⁸ “Sherh mumti” Ibn Utnejmin 6/17

¹⁹ “Mexhmu fetava ue resail” Ibn Utnejmin 18/11

²⁰ “Meusatul fikhijeh” “Madetu zekat” 23/226

²¹ “E zekatu ue ahkamuha e vehbi” Sulejman Gavoçl fq.22

²² “Nijlul eutar” 3/5

²³ “El ahkam sherh usulul ahkam” Abdurahman ibn Kasim 2/126 dhe “Ibhaxhu muminin bi sherh minhaxhu salikin” Abdullah ibn Abdurahman ibn Xhibrin 1/279

²⁴ Teube:58

sadakatë janë për fukaratë, miskinat, punonjësve (që e mbledhin zekatin), atyre që duhet përfituar zemrat, të dobtëve në besim, për ti liruar nga robëria, borxhlive, atyre që janë në rrugë të Allahut (në xhihad), atij që ka mbetur në rrugë, kjo është obligim nga ana e Allahut, Allahu është i Gjithëdituri, më i Urti.²⁵ Po ashtu fjala e Allahut:” **Merr prej pasurisë së tyre sadaka që ti pastrosh dhe shtosh (të mirat) dhe lutu për to sepse lutja ytë ndaj tyre është qetësim. E Allahu është Gjithëdëgjuesi, Gjithëshikuesi.**”²⁶ Ibn Abasi-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, rrëfen se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, kur e ka dërguar Muadh ibn Xhebelit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, në Jemen i ka shpejguar dhe i ka thënë:” *...mësova atyre se Allahu ua ka bërë obligim sadakanë e cila u merit prej të pasurve të tyre dhe u jepet të varfërve prej tyre.*”²⁷

Po ashtu hadithi i Xhabirit dhe Ebu Seidit-Allahu qoftë i kënaqur prej tyre, nga i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ku thotë:” *Nuk ka sadaka ndër 5 euak nga argjendi.*”²⁸

Sadaka është: Çdo gjë që jepet për të të shpërblyer Allahu.²⁹ Dijetari i njohur Eragib el-Asfahani-Allahu e mëshiroftë, ka thënë: Sadaka është ajo të cilën e jep besimtari nga malli i tij me qëllim të afrimit tek Allahu, si zekati për shembull, mirëpo në esencë sadakaja përdoret për lëmoshën vullnetare, ndërsa për lëmoshën obligative përdoret termi “Zekat”, ndonjëherë edhe termi sadaka përdoret për lëmoshën obligative, në qoftë se pronari i saj është i sinqertë.³⁰

Kështu që bëhet e qartë se Sadakaja është dy lloje:

Lloji i parë: Sadaka vullnetare.

Lloji i dytë: Sadaka obligative e cila është zekati.³¹

Dhurata është: Ajo çfarë ja dhuron njeriu dikujt tjetër, pa marrë parasysht a dëshiron që me të të arin fytyrën e Allahut apo e bën për dashuri, apo për diç tjetër, kjo është më e përgjithshme se sadakaja dhe zekati kanë shpërbim të ngjajshëm.³²

Studimi i dytë: Pozita e zekatit në islam

---

²⁵ Teube:60

²⁶ Teube:103

²⁷ Mutefekun alejh Buhariu nr. 1395, Muslimi nr. 19

²⁸ Transmeton Buhariu nr. 1405, Muslimi nr. 980

²⁹ “Tarifat” Xherxhani fq.173, “Lugatul fukaha” Muhamed Rauas fq.243

³⁰ “Mufredat el-fadhul Kuran” el-Asfahan fq.480

³¹ Shiko “El kamus uz-fikhij lugaten ve istilahan” Sadi ebu Xhejb fq.209

³² “El meusutual-fikhije” 23/227

Zekati është obligim i madh dhe pozita e tij është ndër më të mëdhat në islam, ashtu siç do të cekim në vijim:

1 - Zekati është shtylla e tretë e islamit, një ndër shtyllat fundamentale të islamit, duke u bazuar për këtë në hadithin Abdullah ibn Omerit -Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili thotë së i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:" *Islami është ngritur mbi pesë shtylla: Dëshmia se nuk ka të adhurar tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi është i dërguari i Allahut, falja e namazit, dhënia e zekatit, agjërimi i Ramazanit dhe shkuarje në haxh.*" Kurse në transmetimin e Muslimit qëndron:" *Islami qëndron mbi pesë gjëra: Të adhurohet Allahu dhe të mohohet çdo adhurim jashtë tij, falja e namazit, dhënia e zekatit, shkuarja në haxh, agjërimi i Ramazanit.*"³³

2 - Zekati: Është cekur në Kuran bashkë me namazin, në shumë vende në Kuran, faktë i cili tregon për pozitën e madhe të saj tek Allahu, Allahu i Lartësuar thotë:" **Faleni namazin, jepjeni zekatin dhe bini në ruku me ata të cilët bien në ruku.**"³⁴

Po ashtu Allahu thotë:" **Flitjuni njerëzve me të mirë, faleni namazin, jepni zekatin.**"³⁵ Ka thënë i Lartëmadhëruari gjithashtu:" **Faleni namazin, jepeni zekatin dhe çdo gjë e mirë që e bëni për veten tuaj do ta gjeni tek Allahu, Allahu është i njohtuar me atë që e veproni, Gjithëshikuesi.**"³⁶

Po ashtu Allahu e ka cekur bashkë me punët e mira ku thotë:" **Nuk është e tërë e mira e kufizuar duke i kthyer fytyrat tuaja kah lindja ose perëndimi, por mirësi e vërtetë është ajo e atij që i beson Allahut, ditës së gjykimit, engjëjve librit, përgamberëve dhe pasurinë që e do, ua jep të afërmëve, bonjakëve, të varfërve, udhëtarëve, lypësi dhe për lirim të robërve dhe ai që e fal namazin, e jep zekatin dhe ata që kur premtojnë e zbatojnë dhe të durueshmit në skamje, në sëmundje dhe në flakën e luftës. Të tillët janë ata të sinqertit dhe të tillët janë ata të devotshmit.**"³⁷ Gjithashtu thotë:" **S'ka dyshim se ata që besuan dhe bënë vepra të mira, e falën namazin dhe e dhanë zekatin, ata i prët shpërblim i madh te Zoti i tyre, ata nuk do të kenë kurrfarë frike as brengosje.**"³⁸ Ndërsa në suren Nisa këtë e përmend në një formë tjetër kur thotë:" **A nuk i ke parë ata të cilëve kur ju thuhet ndalni duart tuaja prej luftës, faleni namazin dhe jepnie zekatin...**"³⁹ Allahu i Lartësuar ndër cilësitë e dijetarëve të drejtë dhe besimtarë që i përmend thotë:" **Por ata prej të tyre që kanë thesar të diturisë dhe besimtarët, besojnë atë që tu shpall ty dhe atë që u shpall para teje, besojnë edhe ata të cilët e falin namazin, e japin zekatin e besimtarët në Allahun e në jetën e ardhshme. Të tillët do tu japin shpërblim të madh.**"⁴⁰ Gjithashtu Allahu thotë:" **Poqëse e falni namazin e jepni zekatin, u besoni të dërguarve të Mi, i ndihmoni ata dhe huazoni tek Allahu hua të mirë, do tua shlyej mëkatet tuaja.**"⁴¹ Kurse në suren Teube thotë:" **Poqëse ata (mushrikët) pendohen e falin namazin e japin zekatin atëherë atyre leshojani rrugën.**"⁴²

³³ Mutefekun alejh Buhariu nr.8, Muslimi nr.16

³⁴ Bekare:43

³⁵ Bekare:83

³⁶ Bekare:110

³⁷ Bekare:177

³⁸ Bekare:277

³⁹ Nisa:77

⁴⁰ Nisa:162

⁴¹ Maide:12

⁴² Teube:5

Allahu thotë: " **Në qoftë se ata (mushrikët) pendohen, e falin namazin e japin zekatin atëherë ata janë vëllezërit tuaj në fe.**"⁴³ Gjithashtu Allahu thotë: " **Me të vërtetë kujdeset për xhamitë e Allahut ai i cili beson Allahun, ditën e fundit e fal namazin e jep zekatin.**"⁴⁴ i Lartësuarit thotë në lidhje me cilësitë e besimtarëve: " **E falin namazin, e japin zekatin e respektojnë Allahun dhe të Dërguarin e Tij, mu këta do ti mëshirojë Allahu.**"⁴⁵ Allahu thotë për Isain-paqa e Allahut qoftë mbi të: " **Me ka porositur me namaz dhe zekat derisa të jem gjallë.**"⁴⁶

Po ashtu Allahu e lavdëron Ismailin-paqa e Allahut qoftë mbi të, kur thotë: " **Ai e urdhëronte familjen e tij me namaz, zekat dhe Zoti i tij ishte i kënaqur me të.**"⁴⁷ Kurse në suren Enbija Allahu thotë: " **Dhe u kemi shpallur atyre të bëjnë vepra të mira ta falin namazin ta japin zekatin.**"⁴⁸ i Lartësuarit gjithashtu thotë: " **Ata të cilëve poqëse ju japin pushtet në tokë e falin namazin e japin zekatin, urdhërojnë në të mirë, ndalojnë nga e keqja dhe përfundimi më i mirë është tek Allahu.**"⁴⁹

Allahu thotë në suren Haxh: " **Falini namazin, jepeni zekatin përmbahuni me Allahun se Ai është Ndihmëtari juaj, sa Mbrojtës i mirë sa Ndihmëtarë i madh që është.**"⁵⁰ Kurse në suren Nur Allahu thotë: " **Burra të cilët nuk i mashtron as tregtia e as shitblerja nga të përmendurit e Allahut falja e namazit, dhënia e zekatit, kanë frikë ditën kur do të tronditen zemrat dhe shikimet.**"⁵¹ Po në këtë sure Allahu thotë: " **Ata (hipokritët) betohen me një betim të fortë në Allahun se sikur ti urdhëroshe ti, ata gjithsesi do të dilnin për në luftë. Thuaj: Mos u betoni! Bindja është e ditur (ju vetëm me gojë e thoni, e jo me zemër). S'ka dyshim, Allahu hollësisht di çfarë veproni.**"⁵²

Allahu thotë në suren Neml: " **Që e falin namazin dhe e japin zekatin dhe mu ata janë të bindur ndaj botës tjetër.**"⁵³ Në suren Llokman Allahu thotë: " **Të cilët rregullisht e falin namazin dhe e japin zekatin dhe ata, e mu ata janë të plotëbindur për botën tjetër (ahiretin).**"⁵⁴ Në suren Ahzab Allahu thotë: " **Falnie namazin, jepeni zekatin dhe respektojeni Allahun dhe të Dërguarin e Tij.**"⁵⁵ Allahu thotë në suren Muxhadele: " **E kur ju nuk vepruat dhe Allahu ua fali juve, pra ju faleni namazin jepeni zekatin.**"⁵⁶ Kurse në suren Muzemil Allahu thotë: " **Faleni namazin jepeni zekatin, huazoni për hir të Allahut hua të mirë.**"⁵⁷ Gjithashtu në suren Bejineh Allahu thotë: " **E duke qenë se ata nuk ishin të urdhëruar me tjetër, pos që ta adhuronin Allahun me një adhurim të sinqertë ndaj Tij, që të largohen prej çdo besimi të kotë, ta falin namazin, të japin zekatin, se ajo është feja e drejtë.**"⁵⁸

Në këto ajete të cilat i përmendëm Allahu e cek namazin dhe zekatin bashkë 26 herë në të njejtin ajet, ndërsa në 28 herë e cek në kontekst më namazin mirëpo jo në të njejtin ajet ajo është fjala e Allahut

---

⁴³ Teube:11

⁴⁴ Teube:18

⁴⁵ Teube:71

⁴⁶ Merjem:31

⁴⁷ Merjem:55

⁴⁸ Enbija:73

⁴⁹ Haxh:41

⁵⁰ Haxh:78

⁵¹ Nur:37

⁵² Nur:53

⁵³ Neml:3

⁵⁴ Llokman:4

⁵⁵ Ahzab:33

⁵⁶ Muxhadele:13

⁵⁷ Muzemil:20

⁵⁸ Bejineh:5

thotë: " Është sigurt se kanë shpëtuar besimtarët, ata të cilët janë të përlulur dhe të kujdesshëm gjatë faljes së namazit dhe ata të cilët i shmangen të kotës (fjalë apo punë) dhe ata të cilët rregullisht e japin zekatin."⁵⁹ Ndërsa në tre vende zekati është cekur në veçanti, e ato janë në suren Araf, ku Allahu thotë: " Mëshira ime ka kaluar çdo gjë gjë atë do ta caktoj për rata që janë të devotshëm e japin zekatin dhe besojnë në argumentet tona."⁶⁰, në suren Rrum Allahu thotë: " Dhe çfarë të jepni nga pasuria për a shtuar e rritur (me kamatë), në pasurinë e njerëzve, ajo nuk do të shtohet tek Allahu, e çfarë të jepni nga sadakaja (bimirësia) me qëllim që t'i afroheni Allahut, të tillët janë ata që u shumifishohet (shpërblimi)."⁶¹ Gjithashtu është edhe fjala e Allahut: " Mjer për pabesimtarët të cilët nuk e japin zekatin këta botën tjetër e mohojnë."⁶²

Këto ishin 30 vende në Kuran në të cilat ceket zekati në to.⁶³ Ndërsa fjala sadaka dhe sadakat në Kuran përmendet 12 herë.⁶⁴ Prej tyre janë fjalët e Allahut: " Merr prej pasurisë së tyre (që atyre që pranuan gabimin) lëmoshë që ti pastrosh me të dhe tu shtosh (të mirat) dhe njëkohësisht lutu për ta, se lutja jote është qetësim për ta. Allahu dëgjon e sheh."⁶⁵, " Allahu caktoi obligim që lëmoshat (zekati etj.) tju takojnë vetëm të varfërve (nevojtarëve), të ngratëve (që s'kanë fare), punonjësve (që e tubojnë zekatin), atyre që duhet përfutur zemrat (të dobëtve në besim) e duhet dhënë edhe për lirimin nga robëria, të mbytërve në borxhe, (luftëtarëve) në rrugën e Allahut dhe atij që ka mbetur në rrugë. Allahu e di gjendjen e robërve punon sipas urtësisë së vet."⁶⁶

Ndërsa në disa vende në Kuran zekati nuk ceket as me termin zekat e as sadaka siç është shembulli në ajetet: " Të cilët janë të rregullt në faljen e namazit të tyre. Dhe ata që në pasurinë e vet kanë ndarë një pjesë të caktuar. Për lypësin dhe për nevojtarin që nuk lyp."⁶⁷, " Të cilët japin kur janë shilirë edhe kur janë në vështirësi dhe që e frenojnë mllëfin, që u falin (të keqen) njerëzve e Allahu i do bamirësit."⁶⁸, " Ai nuk i nixte për t'i ushqyer të varfërit."⁶⁹ Dhe shumë terme të tjera të gjitha këto tregojnë për rëndësinë e zekatit dhe pozitën e tij në islam.

3 – Suneti i të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qofshin mbi të tregon një përkushtim të veçantë e të thellë ndaj zekatit. E gjitha kjo tregon për të qenurit e tij një çështje me pozitë tepër të lartë në islam, prandaj në shumë hadithe të sakta potencohet zekati, urdhërohem për dhënien e tij, sasia se sa, dënimi i lënies së tij, vrasja e atij që e mohon, po ashtu shpjegimi i mallrave për zekat: Prej bagëtime, arit, argjendit, mallit të tregtisë, e asaj çfarë del prej toke si: frutat, drithrat etj. Apo si rikazi – pasuri e gjetur, mineralet, madje ka shpejgim edhe për kuotën dhe është caktuar ajo nga ana e të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të. Po ashtu suneti profetik i ka sqaruar dispozitat e zekatit në detaje, po ashtu i ka treguar edhe grupet e njerëzve që u takon zekati. Sa që Ibn Ethiri-Allahu

---

⁵⁹ Muminun:1-4

⁶⁰ Araf:156

⁶¹ Rrum:39

⁶² Fusilet:6-7

⁶³ Tek "Muxhemul fehru el fadhil-Kuran kerij" është në 33 vende, mirëpo në dy vende ceket me kuptim tjetër, e ata janë fjala e Allahut: " Më të pastër" (Kehf:81), " Të dashur ndaj njerëzve nga ne dhe të pastër" (Merjem:13), shiko "El muexhem mufeheres" Muhamed Fuad Abdulbaki, fq.331-332.

⁶⁴ Po aty fq.406

⁶⁵ Teube:103

⁶⁶ Teube:60

⁶⁷ Mearixh:23-25

⁶⁸ Ali Imran:134

⁶⁹ Haka:34

e mëshiroftë, thotë në librin e tij më shumë se 10 hadithe, të gjitha kanë të bëjnë me zekatin.⁷⁰ Ndërsa në shkrimet e sotshme bashkëkohore arin numër më të madh hadithesh mbi këtë temë, të gjitha këto tregojnë rolin dhe pozitën e madhe që e ka zekati në islam.

4 – Si pasojë e pozitës së lartë që ka zekati, Allahu e cek se ai ka qenë edhe në legjislacionet tjera para nesh kur flet për Ibrahimin, Is'hakun dhe Jakubin, duke thënë:” **Dhe ata u bëmë shëmbëllturyrë që udhëzonin sipas urdhërit Tonë, i orientuam në punë të mira, në faljen e namazit, në dhënien e zekatit dh ata ishin adhures Tanë të sinqertë.**”⁷¹ Po ashtu edhe duke thënë:” **O ju që besuat, agjërimi u është bërë obligim sikurse që ishte obligim edhe i atyre që ishin para jush, kështu që të bëheni të devotshëm.**”⁷² Si dhe në shumë prej ajeteve të cilat i cekëm më parë prej tyre fjala e Allahut mbi Isaun:” **Me ka porositur me namaz dhe zekat sa të jem gjallë.**”⁷³

5 – Allahu i Lartësuar i ka lavdëruar dhënësin e saj në shumë ajete, prej tyre në suren Merjem thotë:” **Përkujtoju në këtë Libër Ismailin! Ai ka qenë shumë besnik në premtim (premoi të bëhej kurban) dhe i dërguar, pejgamber. Ai urdhëronte familjen e vet me faljen e namazit dhe me zekatë dhe ishte shumë i pranishëm te Zoti i tij.**”⁷⁴ Gjithashtu i Lartësuar i thotë:” **Ata janë njerëz që nuk i pengon as tregtia e as shitblerja në vend për ta përmendur Allahun, për ta falur namazin dhe për ta dhënë zekatin, ata i friksohen një dite kur do të tronditen zemrat dhe shikimet.**”⁷⁵ Por edhe në shumë ajete dhe hadithe tjera kjo gjë përsëritet.

6 – Allahu e poshtëron lënësin e tij dhe kjo me fjalën e Tij kur thotë:” **Mjerë për mushrikët të cilët nuk e japin zekatin dhe e mohojnë ditën e fundit.**”⁷⁶

7 – Ai i cili nuk i ushqen të varfërit është kriminel, ngase Allahu thotë ne Kuran:” **Secili njeri është peng i veprës vet. Përveç atyre të djathtëve. Që janë në xhenete e i bëjnë pyetje njëri-tjetrit, përkitazi me kriminelët (e u thonë): Çfarë ju solli juve në Sekar? Ata thonë:” Nuk kemi qenë prej atyre që faleshim (që bënim namaz). Nuk kemi qenë prej atyre që ushqenin të varfërit. Dhe kemi qenë që përziheshim me të tjerët në punë të kota.” Dhe kemi qenë që nuk e besonim ditën e gjykimit.**”⁷⁷

8 – Dhënia e zekatit është shkak për të hyrë në xhenet dhe për të shpëtuar nga xhehenemi, argumentet për këtë janë cekur më parë.

9 – Nga vlera që ka, Allahu në fillim të islamit e ka bërë obligim të jepet zekati mirëpo pa kuotë të caktuar qysh në periudhën mekase duke u bazuar në fjalën e Allahut:” **Ai (Allahu) është që krijoi kopshte (bimët e të cilëve) të ngritura lartë (në shtylla) dhe të rrafshta (të shtrira për tokë) edhe hurmat dhe drithërat me frute (shije) të ndryshme (krijoi) ullinjë dhe shegët të ngjashme (nga forma) e jot ë ngjashme (nga shija). Hani frutat e tyre kur të piqen dhe sitën e korrjes (të vjeljes) së frutave jepne atë pjesë që është obligim (të varfërve e nevojtarëve) dhe (hani-jepni) mos e teproni, pse Ai nuk i do shkapërderdhësit.**”⁷⁸ Allahu e nënvlerëson atë i cili nuk i ushqen të varfërit dhe ka sqaruar se mosnxitja për ushqimin e të varfërve është prej shkaqeve që të dënohesh. Allahu thotë në Kuran:” **U**

⁷⁰ Shiko "Xhamiul-usul" 4/550-669, nga hadithi nr. 2655-2769

⁷¹ Enbija:73

⁷² Bekare:183

⁷³ Merjem:31

⁷⁴ Merjem:54-55

⁷⁵ Nur:37

⁷⁶ Fusilet 6-7

⁷⁷ Mudhethir 34-35

⁷⁸ Enam:141

thuhet zebanijeve: Kapeni atë, vënja prangat! Pastaj atë shtinie në xhehenem. Mandej, lidhnie atë me një zinxhirë të gjatë shtatëdhjetë kutë. Pse ai ka qenë që nuk besoi Allahun e madhëruar.⁷⁹ Po ashtu Allahu thotë: **“ Jo, nuk është ashtu! Por (punoni edhe me zi) ju nuk përfillnit bonjakun, nuk cytni njëri-tjetrin për ta ushqyer të varfërin.**⁸⁰

Pra Allahu i Lartësuar tregon se prej shkaqeve për të hyr në xhenet është të kujdesesh për lypësin dhe të privuarin, siç thotë Allahu për cilësitë e banorëve të Allahut: **“ Të kënaqur se kanë shtënë në dorë atë që u dha Zoti i tyre, ata edhe më parë (në dynja) ishin mirëbërës. Ata qenë të cilët pak flinin natën dhe në syfyr (kah mbarimi i natës) ata kërkonin falje për mëkate.**⁸¹

Gjithashtu Allahu tregon se prej cilësive të besimtarëve është se ata në mallin e tyre posedojnë mall për për të varfërit dhe të privuarit, thotë Allahu në Kuran: **“ Është e vërtetë se njeriu është i prirur të jetë i padurueshëm. Pse kur e godit një e keqe, ai ankohet së tepërmi. Ndërkaq, kur e gjen e mira, ai bëhet tepër koprac. Përveç atyre që falen, të cilët janë të rregullt në faljen e namazit të tyre. Për lypësin dhe për nevojtarin që nuk lyp.**⁸² Në suren Rum, Allahu urdhëron t’ju jepet të afërmëve, miskinave, ata që kanë mbetur në rrugë: **“ Andaj, jepja të afërmit atë që i takon, edhe të varfërit edhe udhëtarit, e kjo është shumë më e dobishme për ata që veprojnë për hir të Allahut dhe të tillët janë ata të shpëtuarit.**⁸³ Allahu i madh në suren Neml e cila ka zbritur në Meke thotë: **“ Ta sinë. Këto janë ajete të Kuranit dhe të librit të kuptueshëm. Janë udhërfyes dhe muzhde për besimtarët. Që e falin namzin dhe e japin zekatin dhe mu ata janë të bindur ndaj botës tjetër.**⁸⁴ Gjithashtu thotë në suren Llokman: **“ Elif, Lamë, Mimë. Ato janë ajete të librit me plot urtësi të përsosur. E që janë udhëzim e mëshirë për ata që janë punëmirë. Të cilët rregullisht e falin namazin dhe e japin zekatin edhe ata, e pikërisht ata janë plotësisht të bindur për botën tjetër (ahiretin).**⁸⁵ Gjithashtu kjo ceket në shumë ajete tjera të zbritura në periudhën Mekase. Dhe atë:

“ Dhe cakto për ne jetë të mirë në dunja dhe të mirë në botën tjetër, pse vërtet jemi kthyer kah Ti. Ai (Zoti) tha: Dënimi im është ai me të cilin e godas cilin dua, e mëshira lme ka përfshirë çdo gjë. Atë (mëshirën) do ta caktoj për ata që cilët ruhen (nga mëkatet) e japin zekatin dhe për ata që argumentet tona i besojnë.⁸⁶

“ Thuaj: Unë jam vetëm njeri, sikurse edhe ju, mua më shpallet se Zoti juaj është vetëm Zoti njëm pra drejtoju Atij dhe kërkon falje prej Tij. Për idhujtarët është mjerim i madh, të cilët nuk e japin zekatin dhe pikërisht ata e mohojnë botën tjetër.⁸⁷

“ Pra ka shpëtuar ai që e pastroi vetveten.⁸⁸

“ Ka shpëtuar ai që është pastruar.⁸⁹

Në Mekë zekati ka qenë obligativ pa kushte dhe pa caktim kuote të përgjithshme. Ndërsa në Medine zekati është bërë obligim me kuotë të caktuar, me kritere të veçanta, imam Ibn Kethiri-Allahu e

⁷⁹ Haka:30-34

⁸⁰ Fexhr:17-18

⁸¹ Dharijat: 16- 19

⁸² Mearixh 19-25

⁸³ Rum:38

⁸⁴ Neml 1-3

⁸⁵ Llokman:1-4

⁸⁶ Araf 156-157

⁸⁷ Fusilet 6-7

⁸⁸ Shems 9

⁸⁹ A’la 14

mëshiroftë, gjatë komentit të tij mbi ajetin: " **Faleni namazin, jepeni zekatin dhe huazoni për hir të Allahut hua të mirë.**"⁹⁰, kjo do të thotë: Faleni namazin që e keni obligim, jepeni zekatin që e keni obligim, njëherë ky është argument për rata që kanë thënë obligueshmëria e zekatit ka zbritur në Mekë, mirëpo caktimet e kuotës janë caktuar në Medinë, e Allahu e din më së miri.⁹¹ Prandaj mendimi më i saktë është se zekati është bërë obligim në Mekë, mirëpo kuota dhe caktimet e mallrave, llojeve të pasurisë kanë zbritur në Medinë.⁹²

10 – Nga vlera e madhe e saj në islam Allahu e ka obliguar atë në vitin e dytë hixhrij me kuotë dhe sasi në Medinë si dhe ka shpjeguar llojet e pasurive të cilat jepen për zekat.

Imam Ibn Kethiri-Allahu e mëshiroftë, në komentin e sures Muminun në ajetin: " **Ata të cilët e japin zekatin.**"⁹³, thotë: Shumica e dijetarëve mendojnë se zekati i përmendur në këtë ajet ka për qëllim zekatin e mallrave edhe pse ky ajet ka zbritur në periudhën Mekase, ndërsa obligueshmëria e zekatit është bërë në Medinë në vitin e dytë hixhri. Kurse ajo e cila vërehet qartë është se në Medinë është bërë obligim zekati me sasi apo kuotë të caktuar edhe pse qartë dihet se zekati është bërë obligim në Mekë.⁹⁴ Ashtu siç tregon Allahu në Surën Enam e cila është Mekase: " **Jepeni zekatin ditën e të vjelave.**"⁹⁵

11 – Gjithashtu rrit vlerën e tij edhe fakti se ai i cili e mohon zekatin vritet. Duke u bazuar në hadithin e Abdullah ibn Omerit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili thotë: i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë: " *Jam urdhëruar ti luftoj njerëzit derisa të dëshmojnë se nuk ka të adhuruar tjetër pos Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguari i Tij, ta falin namazin, ta japin zekatin, e poqëse veprojnë kështu atëherë i kanë të siguruara nga unë gjakun e tyre dhe pasurinë e tyre me hak, ndërsa llogarinë (për sinqeritetin e tyre) do ta japin para Allahut.*"⁹⁶

Si dhe hadithi i Ebu Hurejres-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili thotë: Pasi që vdiq i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, pas tij u bë prijës-halife Ebu Bekri-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, dhe kështu bëri kufër kush bëri kufër prej arabëve kurse Ebu Bekri-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, u shpalli luftë të gjithë atyre që nuk donin ta japin zekatin. Atëherë iu drejtua Omer ibn Hatabi-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, Ebu Bekrit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, dhe i tha: Si i lufton këto njerëz kur i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë: " *Jam i urdhëruar ti luftoj derisa të thonë: La ilahe ilallah, e ai që thotë La ilahe ilallah, e ka të sigurt nga unë pasurinë e tij dhe jetën e tij vetëm se me hak, ndërsa llogarinë do ta japin para Allahut.*" – Ia ktheu Ebu Bekri-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, duke i thënë: Po për Allahun, do ti luftoj ata të cilët bëjnë dallim në mes zekatit dhe namazit, kurse zekati është haku i mallit, të betohem në Allahun se poqëse nuk ma japin edhe një lidhëse të kafshës-kërpesësh, të cilën e jepnin në kohën e të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, do ti luftoj për mohimin e tij. – Omer ibn Hatabi-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, atëherë tha: Për Allahun, atëherë e kuptova se Allahu ia kishte hapur gjoksin Ebu Bekrit për luftë dhe e kuptova se ai kishte të drejtë dhe ishte me të vërtetën. Ndërsa në Sahihun e Muslimit qëndron se Ebu Bekri-Allahu

⁹⁰ Muzemil:20

⁹¹ "Tefsirul Kuraniil-adhim" fq.169, Daruselam

⁹² "Mexhmu fetava ve rasdil" Ibn Utthejmin 18/15

⁹³ Muminun:4

⁹⁴ "Tefsirul Kuraniil-adhim" Ibn Kethiri fq. 909

⁹⁵ Enam:141, "Tefsirul Kuraniil-adhim" Ibn Kethiri fq. 909, shiko "Meusatul-fikhije" 3/228 dhe "Fetava Ibn Utthejmin" 17/15, "Sherh mumti" 6/15

⁹⁶ Mutefekun alejh Buhari nr. 25, Muslimi nr. 22

qoftë i kënaqur prej tij, ka thënë: Për Allahun në qoftë se mohojnë të ma japin qoftë edhe një deve të vogël të cilën e jepnin në kohën e të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të,, do ti luftoj për mohimin e tij.⁹⁷

12 – Fakt tjetër që tregon për rëndësinë e zekatit në islam është se ai i cili e mohon obligueshmërinë tij bën kufër-mosbesim. Poqëse është musliman i cili jeton në vende islame, në mes të muslimanëve më këtë gjest ai del nga islami dhe i mer dispozitat e pabesimtarit-murtedit me afat prej tre ditësh për tu penduar, në qoftë se pendohet i lirohet rruga ose për ndryshe vritet. Sepse argumentet mbi obligueshmërinë e zekatit janë të qarta nga Kurani, suneti dhe ixhamaja-pajtimi i gjithë dijetarëve islam, prandaj ai i cili i mohon ata është sikurse ai i cili mohon Kuranin dhe sunetin.

Ndërsa ai i cili është injorantë - i paditur, qoftë nga shkaku së mund të jetë i ri në islam apo nga shkaku se jeton larg vendeve të banuara ose nuk ka interesim për fenë, këtyre personave u shpjegohet dispozita mbi zekatin në islam, pra obligueshmëria e tij si dhe nuk gjykojmë për të se ka rënë në mosbesim-kufër, derisa ta kuptoj obligueshmërinë tij, të eliminohen pengesat mbi kuptimin e zekatit e pastaj pas diturisë gjykohen fjalët e personit.⁹⁸

Dijetari i nderuar Abdylaziz Abdullah ibn Bazi-Allahu e mëshiroftë, ka thënë: Dispozita e lënësit të zekatit në të ka shpjegim të hollësishëm të detajizuar, ai i cili nuk e jep zekatin duke e mohuar obligueshmërinë e tij, me kushtet e shumta të obligueshmërisë së tij, ky person ka bërë kufër-mospajtim me ixhma – konsensus të dijetarëve, edhe poqëse e jep zekatin mirëpo e mohon obligueshmërisë e tij, ndërsa në qoftë se e le zekatin nga kopracia apo pakujdesia, në këtë rast llogaritet fasik-mëkatari i cili ka rënë në një nga mëkatet e mëdha.⁹⁹

Gjithashtu edhe dijetari i shquar Muhamed ibn Salih ibn Uthejmin-Allahu e mëshiroftë, ka thënë: Kush e mohon obligueshmërinë e saj ka bërë kufër, vetëm nëse është i ri në islam, i posakonvertuar, apo është rritur në vende nomade-rurale, të largëta nga njerëzit e dijes dhe dijetarëve, ky person arsyetohet, mirëpo mësohet e në qoftë se pasi e kupton këmbëngul në mohimin e obligueshmërisë së zekatit, atëherë ky bën kufër-mosbesim të murtedit-renegatit. Ndërsa ai i cili nuk e jep nga përtacia dhe pakujdesia në këtë rast ka polemika tek dijetarët, disa kanë thënë: Bën kufër, madje kjo është edhe një nga mendimet e transmetuara nga imam Ahmedi-Allahu e mëshiroftë.¹⁰⁰ Disa të tjerë kanë thënë: Nuk bën kufër, ky është mendimi i saktë, mirëpo me këtë gjest ai llogaritet se ka bërë një mëkat të madh. Argument se nuk bën kufër është hadithi i Ebu Hurejres-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili përcjell nga i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, kur ka treguar për dënimin e tij i cili nuk e jep zekatin e arit dhe argjendit, ka thënë: "*Derisa të gjykohen njerëzia ai* (mosdhënia e zekatit) *e sheh rrugën ose për në xhenet ose për në zjarrë.*"¹⁰¹ Kështu që përderisa mund ta shoh rrugën e tij për në xhenet ky nuk llogaritet si kafir-pabesimtarë, ngase pabesimtari nuk mund ta shoh rrugën për në xhenet, mirëpo ngel mëkati i madh mbi mosdhënësin e tij siç e ka cekur Allahu në disa sure dhe atë: "**Ata të cilët bëjnë kopraci me atë që nga të mirat e veta u dha Allahu, të mos mendojnë kurrëse se ajo është në dobi të tyre. Jo ajo është në dëm të tyre. Ajo e mirë me çka bënë në koprraci, në ditën e kijametit do t'u mbështillet në qafën e tyre. Allahu i mbesin trashëgim qiejt dhe toka, Allahu është i njohur mirë**

⁹⁷ Mutefekun alejh Buhariu nr. 1399, 1400, Muslimi nr. 20

⁹⁸ Shiko "El mugni" Ibn Kudame 4/6 dhe "El mexhmu" Imam Nevevi 4/334

⁹⁹ "Mexhmua fetava" Ibn Baz 14/227

¹⁰⁰ Shiko "El mugni" Ibn Kudame 4/8-9 dhe "El kafi" 2/87

¹⁰¹ Transmeton Muslimi nr.987

me atë që veproni.”¹⁰², “ Ai (Allahu) është që dërgoi të Dërguarin e Tij me udhëzim të drejtë e të vërtetë, e për ta bërë që të dominojë mbi të gjitha fetë, edhe pse e urrejtën idhujtarët. O ju që besuat, vërtet nje shumicë e parisë fetare e jehudive dhe e të krishterëve, në mënyrë të paligjshme e hanë pasurinë e njerëzve dhe pengojnë të tjerët nga rruga e Allahut. Ata të cilët e ruajnë arin dhe argjendin e nuk japin për rrugën e Allahut, lajmëroji për një dënim të dhëmbshëm.”¹⁰³

13 – Ajo e cila e rrit gjithashtu rëndësinë e zekatit është fakti se në Kuran dhe në sunet tregohet dënimi shumë i rëndë për mosdhënien e tij, prej të cilit dënim rënqethet lëkura dhe rrjedhin lot sytë e besimtarit, Allahu i Madhëruar thotë:” **Dhe ata që grumbullojnë pasuri në ar dhe argjend dhe nuk e shpenzojnë në rrugën e Allahut, jepu sihariq për dënim të dhimbshëm. Atë ditë kur ajo (pasuri e deponuar) fërgohet në prushin e xhehenemit, e me të (ashtu zharavë) lyhen ballët, anët dhe shpinat e tyre (do t’u thuhet): Kjo është ajo që e depozituar për veten tuaj, pra shijoni atë që e depozitonit!**”¹⁰⁴ Kurse në suren Ali Imran Allahu thotë:” **Ata të cilët bëjnë kopraci me atë që nga të mirat e veta u dha Allahu, të mos mendojnë kurrsesi se ajo është në dobi të tyre. Jo ajo është në dëm të tyre. Ajo e mirë me çka bënë në kopraci, në ditën e kijametit do t’u mbështillet në qafën e tyre. Allahu i mbesin trashëgim qiejt dhe toka, Allahu është i njohur mirë me atë që veproni.**”¹⁰⁵ Ebu Hurejra-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, përcjell se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:” *Asnjë pronar i arit dhe i argjendit (të hollave), që nuk i përmbush detyrimet e veta, nuk do të mbetet në Ditën e Gjykimit pa u farku-ar me pllaka të zjarra, që do të nxehen në zjarrin e Xhehenemit, dhe me të do të gërkohen anët e tij, balli, kraharori dhe shpina, dhe çdo herë që pllakat ftohen do të nxehen përsëri. Kjo do të jetë në ditën që do të zgjasë pesëdhjetë mijë vjet, në të cilën do të zbatohet gjykimi në mes njerëzve, robërve dhe kur do t’i tregohet çdokujt rruga për në Xhenet ose në Xhehenem.*” Të pranishmit thanë: “O i Dërguari i All-llahut, ç’ka do të bëhet me devetë, pasurinë e njeriut?” Pejgamberi s.a.v.s. tha: “Edhe asnjë pronar i deve, që nuk i kryen detyrimet e veta, e prej tyre mjeljen e saj ditën kur ajo shkon të pijë ujë. Çdo pronar që nuk i kryen detyri-met e veta ndaj deve, në Ditën e Gjykimit do të shtrihet në një vend të rrafshhtë dhe të gjerë, aq sa dy devetë e tij do të mund ta shkelin me thundrat dhe ta kafshojnë me dhëmbët e tyre. Kurdo që njëra prej tyre të kalojë mbi të, tjetra kthehet ke ai, dhe ky mundim do të zgjasë një ditë, gjatësia e së cilës është pesëdhjetë mijë vjet, derisa të mbarojë gjykimi në mes robërve, dhe kur do t’i tregohet çdokujt rruga për në Xhenet apo Xhehenem.” Të pranishmit thanë: “O i Dërguari i All-llahut, ç’ka do të bëhet me lopët dhe delet?” Pejgamberi s.a. v.s. u përgjigj: “Çdo pronar i lopëve ose deleve, i cili nuk i kryen detyrimet e veta ndaj tyre, në Ditën e Gjykimit do të jetë i shtrirë në një vend të rrafshhtë nga lopët dhe delet e veta, dhe ato me brirët e tyre do ta therin dhe me thundrat e tyre do ta shkelin, e në mesin e tyre nuk do të ketë me brinjë të kthyer prapa, apo pa brirë e as me brirë të thyer. Kurdo që të kalojnë të parat, menjëherë pas tyre vijnë dhe kalojnë të tjerat. Dhe kjo do të jetë në një ditë, e cila do të zgjasë pesëdhjetë mijë vjet, derisa t’u shqiptohen gjykimet robërve dhe derisa të mos u tregohet rruga për në Xhenet apo Xhehenem.” Të pranishmit thanë: “O i Dërguari i All-llahut, si do të veprohet me kuajt?” Pejgamberi s.a. v.s. u përgjigj: “Kaloria ndahet në tri lloje: Për dikë do të jetë barrë, për dikë mbulesë dhe për dikë shpëtim. Sa i përket atij, për të cilin është barrë, është ai që i mban kuajt për shkak të namit, kryelartësisë apo garave kundër muslimanëve. Për të tillin kali është barrë... Sa i përket atij, për

¹⁰² Ali Imran:180

¹⁰³ Teube:33-34, “Mexhmu fetava ve resail” Ibn Utthejmin 18/14, po ashtu shiko “Sherh mumti” 6/7-9

¹⁰⁴ Teube:34-35

¹⁰⁵ Ali Imran:180

të cilin është mbulesë, është ai që mban kuaj në rrugën e All-llahut, dhe nuk i harron detyrimet ndaj All-llahut dhe kujdeset për ta. Për njeriun e këtillë, kali është mburojë nga zjarri i Xhehenemit... Sa i përket atij, për të cilin është shpëtim, është ai, që mban kuajt për hir të All-llahut dhe muslimanëve, i cili i kullot në livadhe dhe kopshte, gjithë atë që kalorësit dhe kuajt e tyre e hanë në kullosa dhe ara, do të shkruhet aq numër i të mirave. Gjithashtu për çdo shërbim të tyre, të madh dhe të vogël, do të shkruhen të mira. Çdo kalim i distan-cës dhe hipja mbi një e më shumë lartësira do t'i shkruhen të mira, në numrin e gjurmëve dhe hedhurinave të tij. Çdo kthim i kalit nga ana e pronarit në lumenj dhe burime, në të cilat i jep ujë, i shkruhen të mira aq sa herë kali do të pijë ujë." Të pranishmit i thanë: "O i Dërguari i All-llahut, e si do të jetë me gomarët?" Pejgamberi s.a.v.s. tha: "Mua nuk më është shpallë asgjë e posaçme për gomarët, përveç ajetit të përgjithshëm e universal: **"Ai që punon mirë, sa grimca - e sheh atë. Por, edhe kush punon keq, sa grimca - do ta shohë.**"¹⁰⁶ Zelzele:7-8.

Xhabir ibn Abdullahu-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, përcjell si në hadithin e Ebu Hurejrës-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, si në vijim:" Çdo person i cili nuk e jep zekatin e pasurisë së tij në ditën e gjykimit ajo do ti bëhet gjarpër helmues, i cili e ndjek nga do që të kthehet, i thuhet: Kjo është pasuria yte për të cilën ishe koprac, kur e sheh se nuk ka çfarë të bën atëherë e fut dorën e tij në gojë dhe e gëlltit ashtu siç bën demi."¹⁰⁷

Ebu Hurejra-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, thote: i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:" Kujdo që Allahu i jep mall dhe ky nuk e jep zekatin e tij, në ditën e gjykimit ajo do të bëhet gjarpër helmues me dy njolla të zeza mbi sytë e tij, do ta rrethojë qafën e tij dhe do ta kap për faqet e tij dhe do ti thotë: Unë jam pasuria yte, thesari yt. E pastaj lexoj ajetin:" **Ata të cilët bëjnë kopraci me atë që nga të mirat e veta u dha Allahu, të mos mendojnë kursesi se ajo është në dobi të tyre. Jo ajo është në dëm të tyre. Ajo e mirë me çka bënë në koprraci, në ditën e kijametit do t'u mbështillet në qafën e tyre. Allahu i mbesin trashëgim qiejt dhe toka, Allahu është i njohur mirë me atë që veproni.**" Kurse në një transmetim tjetër qëndron:" Thesari i pasurisë tuaj ditën e gjykimit do të jetë gjarpër helmues, nga i cili do të ik poseduesi i tij, ndërsa ai do ta ndjek dhe do ti thotë: Unë jam thesari yt, pastaj thotë: Për Allahun do ta ndjek derisa ta zgjas dorën e tij dhe ta përbij me gojë."

Ebu Dheri-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, thotë: Isha duke mbri deri tek i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, i cili ishte i ulur nën hijen e Qabes e kur më pa tha:" **Ata janë të shkatëruarit pasha Zotin e Qabes!**" – Unë iu afrova dhe u ula e pranë tij dhe i thashë:" O i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, babën dhe nënën e flijofshma për ty, kush janë ata? – Më tha:" **Janë ata të cilët kanë shumë pasuri përpos atij i cili jep në çdo anë para, prapë, djathtas, majtas e këta janë të paktë, çdo pronar i devesë, lopës, dhenve i cili nuk e jep zekatin në ditën e gjykimit ato (kafshët) do tu vijnë më të trasha se sa kanë qen dhe do ti shpojne me brirët e tyre dhe do ti shkelin me thundrat e tyre, sa e kryen njëra vjen tjetra në radhë kështu veprojnë derisa të gjykohen njerëzia.**"¹⁰⁸

14 – Çensurë (dënim) nga prijësi për atë i cili shkujdeset nga dhënia e zekatit kjo tregon njëherit për vendin e madh të saj në islam, duke u bazuar në hadithin e Muavije ibn Hajdit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili thotë: E kam dëgjuar të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, duke thënë:" **Në çdo deve që kullot në 40 deve jepet një deve (deve femër) e cila ka mbush dy vjet dhe ka hyrë**

¹⁰⁶ Mutefekun alejh Buhariu nr. 1402, Muslimi nr. 987,988

¹⁰⁷ Transmeton Muslimi nr. 28

¹⁰⁸ Mutefekun alejh, Buhariu nr. 1440, 6638, Muslimi nr. 990

në të tretin dhe mos i dani devetë duke pasur frikë që të mos ju kap dhënia e zekatin, ai i cili e jep atë duke kërkuar shpërblimin nga ajo shpërblehet, ndërsa ai i cili nuk e jep ne ja marim atë dhe gjysmën e mallit të tij, dënim nga dënimet e Zotit tonë, ndërsa familjes së Muhamedi nuk i jepet prej saj diçka." Kurse tek Nesaiu ky hadith qëndron me këto fjalë: " Ai i cili e jep dhe prët të shpërblehet do të shpërblehet, ndërsa ai i cili nuk u jep ne ja marim atë dhe gjysmën e deveve të tij dënim nga dënimet e Zotit tonë, ndërsa familjes së Muhamedit nuk i takon prej saj gjë."¹⁰⁹

Nga fjala e të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të: " Ne ja marim atij atë" janë argumentuar se i lejohet imami-prijësit që ta mer zekatin me forcë.¹¹⁰

Rreth faktit se ai meret edhe gjysma e pasurisë atij i cili nuk e jep zekatin në shenjë dënimi dijetarët kanë disa mendime:

1. Disa kanë thënë: i meret zekati dhe gjysma e pasurisë.
2. Disa kanë thënë: i ndahet malli i tij në dy pjesë, pastaj prej pasurisë së tij i meret pjesa më e mirë.
3. Disa kanë thënë: Ky njeri nuk dënohet me mall mirëpo imami-prijësi e dënon me çfarë e sheh ai të arsyeshme ky është mendimi i shumicës së dijetarëve.¹¹¹

---

¹⁰⁹ Transmeton Ebu Davudi nr.1575, Nesaiu nr. 2443, Albani e bërë hadithin të mirë në "Sahih sunen Ebu Davud" 1/436 dhe në "Sahih Nesai" 2/177 si dhe në "Irvaul galil" nr. 791

¹¹⁰ "Nijlul eutar" Sheukanit 3/16

¹¹¹ Shiko "Xhamiul-usul" Ibn Ethir 4/573-574, "Nijlul eutar" 3/16-18, "Subulu-selam" San'ani, po ashtu shejhu ynë Bin Bazi anon ka ky mendim gjatë shpjegimit të hadithit nr. 626 të "Bulugul meram": Që mos ti meret gjysma e pasurisë mirëpo ta dënon imami siç e sheh me të arsyeshme duke u bazuar në rregullat e mëdha të cilat e ndalojnë ngrënien e mallit të muslimanit pa të drejtë, edhe pse kjo e kundërshton mendimin e saktësuar nga Ibn Kajimi, po ashtu Bin Bazi e cek se Hakimi e ka bërë hadithin të saktë, mirëpo shejhu nuk e definoj as saktësinë e tij e as dobësinë e tij, mirëpo Albani e ka bërë hadithin hasen siç u cek më parë.

Studimi i tretë: Dobitë dhe urtësitë e zekatit

Zekati ka dobi të mëdha dhe urtësi të shumta prej tyre:

1 - Plotëson islamin e besimtarit, sepse është një prej shtyllave të islamit, prandaj kur besimtari e jep zekatin obligativ plotësohet islami i tij, ndërsa ky është edhe synimi i çdo besimtarit, pasi që secili besimtarë i denjë shpëjton që ta plotësoj fenë e tij.¹¹²

2 - Me dhënien e tij e arin bindshmërinë ndaj Allahut duke e zbatuar urdhërin e Tij, shpreson në shpërblimin e Tij, friksohet nga dënimi i Tij dhe kërkon kënaqsinë e Tij.

3 – Forcohen marrëdhëniet e dashurisë ndërmjet të pasurit dhe të varfërit, sepse shpirti i njeriut nga vetë natyra e tij e don atë i cili i bën mirë.

4 – Pastrimi i shpirtit dhe filtrimi i tij, duke e larguar atë nga kopracia dhe dorshtrengimi ashti siç sinjalizon Kurani kur thotë Allahu në të: "**Mer nga pasuria e tyre sadaka që ti pastrosh dhe ti bësh të dëlirë nga ajo.**"¹¹³

5 – Ushtrim për muslimanin që të cilësohet me bujari, dorëdhënie, që të bëhet i mëshirshëm për nevojtarët dhe fukaratë.

6 – Rruajtja e vetes nga kopracia, pasi që Allahu thotë në Kuran: "**Dhe ai i cili e ruan veten e tij nga kopracia këta janë ata të shpëtuarit.**"¹¹⁴

7 – Arihen begatitë dhe shtohen mirësitë nga ana e Allahut, siç thotë vetë Allahu në Kuran: "**Çdo gjë që ju e shpenzoni Ai do t'ua zavendësoj atë sepse Ai është Furnizuesi më i mirë.**"¹¹⁵ Si dhe fjala e Allahut në hadithin kudsij që transmetohet nga Ebu Hurejra-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, ku i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, thotë: "*Allahu ka thënë: Shpenzo o biri i Ademit që të shpezoj Unë për ty.*"¹¹⁶

Ebu Hurejra-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, përcjell se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë: "*Nuk pakësohet malli nga dhënia e sadakasë, Allahu atë i cili fal e bën krenar, e atë që bëhet modest për Allahun, Allahu e ngrit atë.*"¹¹⁷

Gjithashtu Ebu Hurejra-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, përcjell se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë: "*Çdo ditë që gdhihen robërit zbresin dy melek, njëri prej tyre thotë: O Allah jepi atij të cilit jep, ndërsa tjetri thotë: O Allah jepi shkatërim atij që nuk jep.*"¹¹⁸

Esmā bint Ebu Bekër-Allahu qoftë i kënaqur prej saj, thotë: i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë: "*Jep apo shpenzo, mos u bën koprac që Allahu të mos të të jep ty, mos grumbullo që Allahu të grumbullon kundra teje.*" Kurse në Buhari qëndron me tekst: "*Mos u bën koprac që Allahu ty mos të të jap.*"¹¹⁹

---

¹¹² "Sherh mumti" Ibn Uthejmin 6/10

¹¹³ Teube:103

¹¹⁴ Hashr:9

¹¹⁵ Sebe:39

¹¹⁶ Mutefekun alejh Buhariu nr. 5352, Muslimi nr. 993

¹¹⁷ Transmeton Muslimi nr. 2588

¹¹⁸ Transmeton Muslimi nr. 1010, "Mexhmu fetava" Bin Baz 14/230

¹¹⁹ Mutefekun alejh Buhariu nr. 1433, Muslimi nr. 1029

8 – Argument për sinqeritetin e islamit të atij i cili jep, kjo bazuar në hadithin e Ebu Malik el-Eshariut-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, ku thotë i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të:” *Sadakaja është argument për besimin e besimtarit.*”¹²⁰

9 – E qetëson dhe rehaton gjoksin e dhënësit të saj, çdo besimtarë i cili ju bën mirë krijesave me pasurinë e tij, nga çfarë do lloj mirësie qoftë, zgjerohet gjoksi i tij, prandaj bujari, dorëdhëni, mirëbërësi e ka gjoksin e hapur çdo herë, të mirë, posedon zemrën më të begatë, ndërsa ai i cili është koprac i cili nuk ju bën mirë të tjerëve e ka zemrën më të ngushtë si dhe jeton jetë tepër të keqe çdo herë i mërziur dhe i pikëlluar, mirëpo edhe ajo e cila jepet duhet të jepet me dëshirë dhe me zemër, para se ta jep atë dora e tij.”¹²¹

10 – Arihet plotësimi i besimit, duke u argumentuar në hadithin Enesit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili përcjell se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:” *Nuk do të jetë besimtar (mu'min) askush nga ju, deri sa të dëshirojë për vëllain e vet atë që dëshiron për veten e tij.*” Kështu që me këtë gjest plotëson besimin e tij.

11 – Dhënia e zekatit është shkak për të hyrë në xhenet, kjo bazuar nga hadithi i Ebu Malik el-Eshariut-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili përcjell se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:” *Në xhenet ka dhoma të cilat nga Brenda shihet çfarë ka jashtë, e nga jashtë çfarë ka Brenda, të cilat Allahu i ka përgatitur për ata që shpërndajnë ushqim (të varfërve), flasin butë, e vazhdojnë agjërimin (edhe pas ramazanit), japin selam (e përhapin), falen natën kur të tjerët flejnë.*”¹²²

12 – Shoqëria islame bëhet si një familje e përbashkët, në të cilën i pasuri i fortë e mëshiron të dobëtin e pamundur, pasaniku i bën mirë atij të cilit është në vështirësi, kështu që pronari i pasurisë e ndjen të obligueshme të bëjë mirë ndaj tjetrit, ashtu siç i ka bërë mirë atij Allahu, thotë Allahu:” **Bën mirëashtu siç Allahu të bëni mirë ty.**”¹²³ E në këtë formë umeti islam bëhet si një familje e vetme e përbashkët.

13 – E shuan nxehtësinë e revoltës së fukarenjve, ngase i varfuri ndoshta ndonjëherë revoltohet kur i sheh të pasurit se si kënaqen me të mira e ai vetë jo, kështu pra poqëse të pasurit tregohen bujar ndaj tyre me këtë e thyejnë shqetësimin dhe revoltën e tyre madje atë e shëndrojnë në qetësi dhe kënaqësi.

14 – Dhënia e zekatit i ndalon krimet në shoqëri, si vjedhjen, plaçkitjen, e të ngjajshme me to, ngase të varfurit nuk kanë nevojë për këto krime pasi që atyre ju jepet sadakaja ose zekati dhe sillen njerëzit mirë me ta, pra i përmbajnë ata në çfarë do lloj vështirësishë.

15 – Shpëtim nga nxehtësia e ditës së gjykimit, e kjo nga hadithi i Ukbe ibn Amir-it-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili përcjell se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:” *Çdo njeri do të strehohet nën hijen e sadakasë së tij derisa të gjykohej njerëzia.*” Kurse në një transmetim tjetër ka thënë:” *...derisa të gjykohej njerëzit.*”¹²⁴

---

¹²⁰ Transmeton Muslimi nr. 223

¹²¹ Shiko “Zadul mead” Ibn Kajim 2/25, “Sherh mumti” e Ibn Uthejmunit 6/10

¹²² Transmeton Ahmedi në “Musned” 5/343, Ibn Hibani “Mevarid” nr 641, Tirmidhiu nr. 2527, Albani e ka bërë hadithin të mirë në “Sahih Tirmidhi” 3/7 dhe në Sahihul-xhami 2/220 nr. 2119.

¹²³ Kasas:77

¹²⁴ Transmeton Ahmedi në “Musned” nr. 17333, recensuesit e Musnedit kanë thënë: Zinxhiri i hadithit është i saktë, Ibn Hibani nr.3310

Në një tekst tjetër të hadithit qëndron me fjalët: "Hija e besimtarit në ditën e gjykimit është sadakaja e tij."¹²⁵ Jezidi-njëri nga transmetuesit e hadithit, ka thënë: Ebul Hajri i cili e transmeton hadithin nga Ukbeja çdo ditë jepte sadaka qoftë ajo edhe një biskotë, vizitë apo diç të ngjajshme.¹²⁶

i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka përmendur shtatë grupe njerëzish që do ti strehoj Allahu nën hijen e Tij, atë ditë kur nuk do të ketë hije tjetër përveç hijes së Allahut, prej tyre ka cekur: "Një njeri i cili jep sadaka fshehurazi, derisa dora e majtë e tij nuk e din se çfarë jep e djathta e tij."¹²⁷

16 – i ndihmon besimtarit musliman, ti mëson rregullat e legjisllacionit islam, sepse muslimani nuk mund ta jep zekatin pa pasur njohuri rreth dispozitave të saj, llojrat e mallrave në të cilat jepet zekati, kuota e zekatit, kujt i takon zekati, dënimi për mosdhënien e tij, vlerat e saj dhe gjëra tjera për të cilat kërkon nevoja për të pasur njohuri rreth tyre.

17 – Zekati është shkak për zbritjen e mirësive dhe largimin e fatkeqësive, bazuar në hadithin e Abdullah ibn Omerit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, në të cilin thuhet: "Ata të cilët nuk e japin zekatin e pasurisë së tyre ju ndalet shiu nga qielli, sikur mos të ishin kafshët tjera Allahu nuk do të lëshonte shi."¹²⁸

18 – Dhënia e zekatit shlyen mëkatet, duke marrë argument hadithin e Muadhrit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, me tekst: "Sadakaja i shuan mëkatet ashtu siç e shuan uji zjarrin."¹²⁹

19 – Dhënia e zekatit është falenderim i mirësive ndaj Allahut, ndërsa falenderimi ndaj begative të Allahut është shkak që Allahu ti shton ato edhe më shumë, sepse Allahu thotë: "Zoti juaj shpalli: Nëse falenderoni, unë do t'ju jap akoma më shumë."¹³⁰

20 – Allahu e shton shpërblimin e tij, siç thotë Allahu: "Shembulli i pasurisë së atyre që e japin në rrugën e Allahut është si një kokërr prej të cilës mbijnë shtatë kallinj, ndërsa në secilin kalli ka nga njëqind kokrra. Allahu ia shumëfishon (shpërblimin) atij që dëshiron, Allahu është Bujar i Madh, i di qëllimet."¹³¹

21 – Mburojë për pronarin e mallit nga dënimi me të dënohet me të sepse ai person i cili nuk e jep zekatin e mallit të tij do të dënohet me mallin e vet në ahiret, Allahu thotë në Kuran: "Ata të cilët tubojnë arë dhe argjend dhe nuk e shpenzojnë në rrugë të Allahut përgëzoi ata me dënim të ashpër, e me te do të nxehen në xhehenem, damkoset balli i tyre, krahët e tyre dhe shpina e tyre (duke u thënë): Ky është thesari të cilin ju grumbulluat për veten tuaj. Tani shijoni atë që grumbulluat."¹³²

---

¹²⁵ Transmeton Ahmed i nr. 18043, recensuesit e Musnedit kanë thënë: Hadithi është i saktë

¹²⁶ Transmeton Ahmed i nr. 17333, siç u cek më parë

¹²⁷ Mutefekun alejh Buhariu nr. 1423, Muslimi nr. 1031

¹²⁸ Transmeton Ibn Maxhe nr. 4019, Hakimi i cili hadithin e bën të saktë me këtë pajtohet edhe Dhehebiu 4/540, po ashtu Albani e ka bërë të saktë në "Sahih Ibn Maxhe" 2/370

¹²⁹ Transmeton Tirmidhiu nr. 2616, Ahmed i 5/531, 236, 237, 245, Albani e ka bërë të mirë hadithin në "Irvaul galil" 2/138, shiko "Sherh mumti" Ibn Utthejmin 6/9-15

¹³⁰ Ibrahim:7

¹³¹ Bekare:261

¹³² Teube: 34-35

22 – Zekati e mbron e ruan pasurinë, pra Allahu e ruan pasurinë me dhënien e tij. Në një transmetim thuhet: " *Ruani pasurinë tuaj me dhënien e zekatit, shëroni të sëmuret tuaj me sadaka, kur t'ju godet ndonjë bela (fatkeqësi) ndihmohuni me dua dhe nënshtrim.*"¹³³

23 – Me anë të zekatit pastrohet pasuria nga malli i cili i "takon" dikujt tjetër, pra nga sheri i saj dhe e keqja e saj, duke u bazuar në hadithin e Xhabirit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili përcjell se një njeri i tha në një tubim të Dërguari të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të: O i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, sikur një njeri ta jep zekatin e mallit të tij? – i tha i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të: " *Ai i cili e jep zekatin e mallit të tij është larguar nga ai sheri i saj.*"¹³⁴ Ndërsa në tekstin e Hakimit qëndron: " *Poqëse e jep zekatin e mallit tënd, e ke pastruar nga vetja yte sherrin e tij.*"¹³⁵

24 – E pastron mallin, sepse zekati është pastrues i mallit, sepse i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë: " *Sadakatë janë mbeturinat e njerëzve.*"¹³⁶

25 – E rruan mallin nga prishja, sepse zekati kur përzihet me mallin haram, atëherë harami e prish hallallin.¹³⁷ Gjithashtu është thënë: Kur i pasuri e pranon zekatin e shkatëron prish pasurinë e tij, sepse zekati është për të varfërit.¹³⁸

26 – Ndhimëse për të varfërit për t'ju bindur Allahu në urdhërin e tij, poqëse i varfëri nuk do të kishte marrë prej zekatit, zemra e tij do të ishte çdoherë me brengë e zënë e cila do ta ndalonte nga adhurimi, madje ndoshta ndonjëherë do të shpiente në dyshime se Allahu është sigurues i rrishtit mbi gjithë krijesat, prandaj zekati ju jepet të varfërve, miskinëve që të plotëson nevojat e tyre, që të mos e shtrin dorën e t'ju kërkojnë të tjerëve.

27 – E nxit të varfërit për të bërë mirë ndaj tjerëve, sepse kur e sheh se të pasurit sillen mirë me të, ai duhet të sillen mirë me të tjerët qofshin edhe ata që janë nën të.

28 – Arihet fitorja dhe sundimi në tokë me dhënien e tij, thotë Allahu në Kuran: " (Ai ndihmon) **Ata të cilët kur Ne u mundësojmë vendosjen në tokë, e falin namazin, e japin zekatin, urdhërojnë për të mirë dhe largojnë prej të keqes. Allahut i takon përfundimi i çështjeve.**"¹³⁹

---

¹³³ Transmeton Ebu Davudi në "Merasil" Taberaniu dhe të tjerë, Albani e ka bërë hadithin të dobët në "Daiful xhamiul sagir" 3/99, me nr. 2722, 2723, vetëm se pjesëzën e hadithit " shëroni të sëmuret tuaj me sadaka" e ka bërë të mirë në "Sahihul xhami" 3/140 si dhe në "Sahih terhib ve terhib" 1/458, nr. 744.

¹³⁴ Transmeton Taberaniu në "Eusat", "Mexhmaul-Bahrejn" nr.1345, Hejthemiu thotë: Në "Mexhmu zevaid" 3/63, zinxhiri i hadithit është i mirë edhe pse për disa persona të cilët janë në zinxhir të hadithit ka fjalë për to, Albani e ka bërë hadithin hasen li gajrihi në "Sahih terhib ve terhib" 1/458.

¹³⁵ Transmeton Hakimi në "Mustedrek" 1/390, dhe thotë: Ky hadith është i saktë me kushtet e Muslimit, dhe me të pajtohet edhe Dhehebiu, ndërsa Albani e ka bërë hadithin Hasen li gajrihi në "Sahih terhib ve terhib" 1/457

¹³⁶ Neveviu në "Sher sahihul Muslim" 7/184 thotë: Kuptimi i fjalës së të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të "mbeturinat e njerëzve" do të thotë se ajo i pastron mallrat e tyre dhe shpirtrat e tyre, siç thotë Allahu: " **Mer nga pasuria e tyre sadaka me të cilën do ti pastrosh dhe do ti bësh të dëlirë me anë të saj.**" – Teube: , pra sadakaja është si shpërlarës i mbeturinave të këqija – transmeton Muslimi nr. 1072

¹³⁷ Në një hadith të Aishes-Allahu qoftë i kënaqur prej saj, qëndron: " *Kur përzihet zekati në ndonjë mall e prish atë.*" Transmeton Shafiu, Buhariu në "Tarih", Humejdi, Bezari ndërsa Hejthemiu e ka bërë të dobët në "Muxhme" 3/64, gjithashtu edhe Albani e ka bërë të dobët në "Mishkatul mesabih" nr. 1793, 1/562, ndërsa kuptimin e ka të vërtet.

¹³⁸ Shiko "Mishkatul-mesabih" 1/562, nr. 1793

¹³⁹ Haxh:41

29 – Me dhënies zekatin Allahu e shton udhëzimin dhe besimin e robit të Tij, thotë Allahu në Kuran:” **Dhe Allahu ua shton udhëzimin atyre që ecin drejt.**”¹⁴⁰, po ashtu thotë:” **Kurse ata që gjetën rrugën e drejtë, Ai atyre u shton edhe më udhëzimin në rrugën e drejtë dhe u ofron mundësi të jenë edhe më të matur.**”¹⁴¹

Allahu i Lartësuar kur urdhëron të respektohet i Dërguari i Tij-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, duke na porositur të largohemi nga ajo që ai na ndalon, kurse prej saj është edhe respektimi i të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, në dhënien e zekait, thotë Allahu në Kuran:” **E në qoftë se ju i bindeni Atij do të jeni të udhëzuar.**”¹⁴²

30 – Allahu i Lartësuar ka dëshmuar për rata të cilët shpënzojnë japin sadaka nga pasuria e tyre se janë të udhëzuar dhe të shpëtuar, thotë Allahu në suren Bekare:” **Elif, Lamë, Mimë. Ky është libri që nuk ka dyshim në të** (sepse është prej Allahut) **është udhëzues për ata që janë të devotshëm. Të cilët e besojnë të fshehtë, e kryejnë faljen** (namazin) **dhe prej asaj që Ne u kemi dhënë, ata japin** (zekatë, sadaka etj.) **Dhe ata, të cilët besojnë në atë që tu shpall Ty dhe në atë që është shpallur para Teje dhe që janë të bindur plotësisht për** (jetën e ardhshme në) **botën tjetër** (ahiretin). **Të tillët janë të udhëzuar nga Zoti i tyre dhe vetëm ata janë të shpëtuarit.**”¹⁴³

Dhënia e zekait është prej cilësive më të mëdha të të devotshmëve të cilët ju bën dobi Kurani.

31 – Dhënia e zekait dhe sadakasë është kryerja më e madhe e nevojave të njerëzve dhe ju ndihmon atyre për tu ballafaquar me krizën e riskut, madje llogaritet si mbuluese në dunja dhe në ahiret ngase ndihmon në kryerjen e nevojave të nevojtarëve dhe ndihmëse për rata të cilat janë ngushtë dhe në vështirësi nga shpërblimi është sipas veprës, duke u argumentuar me hadithin e Ebu Hurejres-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili thotë: i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:” *Kush ia kryen besimtarit ndonjë vështirësi nga vështirësitë e kësaj bote, Allahu atij personi po t’ia lehtëson në ditën e gjykimit vështirësitë e asaj dite, kush ia lehtëson atij të cilit është në vështirësi, Allahu ia lehtëson atij në këtë botë dhe në botën tjetër, Allahu është në ndihmën e robit, derisa rob është në ndihmën e vëllaut të tij.*”¹⁴⁴ Si dhe hadithi i Ibn Omerit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, me tekst:” *Kush është në ndihmë të vëllaut të tij, Allahu është në ndihmë të tij, ndërsa ai i cili ia lehtëson besimtarit një vështirësi, Allahu Atij do t’ia lehtëson një nga vështirësitë e ditës së gjykimit, kush e mbulon një musliman (të metat e tij) Allahu do ta mbulon atë në ditën e gjykimit.*”¹⁴⁵

32 – Dhënia e zekait ose e sadaksë të dobtëve dhe të varfërve është shkak i fitores dhe hapjes së riskut, duke u bazuar në hadithin e Ebu Seidit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:” *Ju ndihmoni dhe furnizoni të dobët në mesin tuaj.*”¹⁴⁶ Si dhe hadithi i Enes ibn Malikut-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili thotë:” *Në kohën e të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ishin dy vëllezër, njëri prej tyre vinte tek i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ndërsa tjetri shikonte profesionin e tij, një ditë ky që*

---

¹⁴⁰ Merjem:76

¹⁴¹ Muhamed:17

¹⁴² Nur:54

¹⁴³ Bekare:1-5

¹⁴⁴ Transmeton Muslimi nr. 2699

¹⁴⁵ Mutefekun alejh Buhariu nr. 2442, Muslimi nr. 2580

¹⁴⁶ Transmeton Buhariu nr. 2896

punonte iu ankua të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, për vëllaun e tij, e ai i tha: Ndoshta ti furnizohesh nga shkaku i tij."¹⁴⁷

33 – Ai cili jep sadaka nga e cila shpreson kënaqësinë e Allahut shpëton me lëvdatën e Allahut të Lartëmadhëruar si dhe me premtim nga Ai për sadakadhënësit se do të shpërblehen shumë, dhe se për ta nuk do të ketë frikë dhe mërzë, thotë Allahu në Kuran:” **Ata të cilët pasurinë e vet e shpërndajnë** (në rrugën e Allahut) **natën e ditën, fshehurazi ose haptazi, ata shpërblimin e vet e kanë te Zoti i tyre dhe për ta nuk ka as frikë, as pikëllim.**”¹⁴⁸

34 – Dhënia e zekatit është shkak për ta mëshiruar Allahu në këtë botë dhe në botën tjetër, thotë Allahu në Kuran:” **Falni rregullisht namazin, jepni zekatin dhe respektoni të Dërguarin në mënyrë që të mëshiroheni.**”¹⁴⁹ Thotë Allahu gjithashtu:”...e mëshira ime ka kapluar çdo gjë, atë e kam përcaktuar për **ata të cilët i ruhet mëkateve, e japin zekatin dhe për ata që argumentet tona i besojnë.**”¹⁵⁰ i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:” *Allahu nuk e mëshiron atë i cili nuk i mëshiron njerëzit.*”¹⁵¹ Gjithashtu ka thënë:” *Të mëshirshmit i mëshiron i Gjithëmëshirshmi, mëshironi ata të cilët janë në tokë që t’ju mëshiroj Ai i cili është në qiell.*”¹⁵² i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:” *Nuk i merit mëshira (nga gjoksi) pos fatkeqit.*”¹⁵³ Ai-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, gjithashtu ka thënë:” *Njeriu i cili është më larg Allahut është zemërngurti (i pamëshirshmi).*”¹⁵⁴

35 – Allahu i Lartësuar u ka premtuar besimtarëve të cilët japin sadaka xhenetin, me gjithë begatitë të cilat janë në të, qëndrim në të dhe kënaqësinë e më të madhit, Allahut të Lartëmadhëruar.

Allahu thotë në Kuran:” **Besimtarët dhe besimtare të dashur për njëri-tjetrin, urdhërojnë për të mirë, e ndalojnë nga e keqja, e falin namazin dhe japin zeqatin, respektojnë Allahun dhe të Dërguarin e Tij. Të tillët do t’i mëshirojë Allahu. Allahu është Ngadhnyjes, i Urtë. Besimtarëve dhe besimtareve Allahu u premtoi xhennete nën të cilët rrjedhin lumenj, në to do të jenë përgjithmonë, dhe (u premtoi) vendbanime të bukura në xhennetin e Adnit, edhe një disponim nga Allahu që është mbi të gjitha. Ky, pra është ai shpëtimi i madh.**”¹⁵⁵

Po ashtu Allahu i Lavdëruar premtonte xhenetull firdeusin për ata të cilët e japin zekatin si dhe kanë edhe cilësi tjera pos kësaj, thotë Allahu në Kuran:” **Dhe ata të cilët rregullisht japin zeqatin dhe ata të cilët e ruajnë nderin e vet** (sa i përket jetës intime), **me përjashtim ndaj grave të veta** (me kurorë) **dhe ndaj atyre** (robreshave) **që i kanë në pronësinë e vet, për të cilat nuk janë të qortuara, e kush kërkon përtej tyre** (dëfrim nga të ndaluarat), **të tillët janë ata që e kanë shkelë normat e caktuara, dhe ata të cilët me kujdes i**

¹⁴⁷ Transmeton Tirmidhiu nr. 2345 dhe thotë: Hadithi është hasen-sahih, ndërsa Albani e ka cilësuar hadithin si të saktë në “Sahih Tirmidhi” 2/274.

¹⁴⁸ Bekare:274

¹⁴⁹ Nur:56

¹⁵⁰ A’raf:156

¹⁵¹ Mutefekun alejh Buhariu nr. 7376, Muslimi nr. 2319

¹⁵² Transmeton Ebu Davudi nr. 4941, Tirmidhiu nr. 1924, Albani e ka cilësuar hadithin të saktë në “Sahih Tirmidhi” 2/180

¹⁵³ Transmeton Ebu Davudi nr. 1942, Tirmidhiu nr. 1924, Albani e ka cilësuar hadithin të mirë në “Sahih Tirmidhi” 2/180

¹⁵⁴ Transmeton Tirmidhiu nr. 2411, Abdulkadër Arnauti e a bërë hadithin e mirë gjatë recensimit të librit “El edhkar” të Neveviut fq. 285

¹⁵⁵ Teube:71-72

ruajnë ato që u janë besuar (sende ose fjalë), **e ruajnë edhe premtimin e dhënë dhe ata të cilët i kushtojnë kujdes kohës së namazit të tyre. Të tillët janë mu ata trashëgimtarët, të cilët e trashëgojnë Firdeësin, aty janë përgjithmonë.**¹⁵⁶

36 – Dhënia e zekatit është prej llojeve më të mira të bamirësisë, Allahu i Lartësuar na ka lajmëruar për veten e Tij si dhe për çdo kënd i cili e njuh vlerën e mirësisë mbi mirësi, për pozitën e lartë të bamirësisë tek Allahu ai thotë:” **Bëni mirë sepse Allahu i do bamirësit.**”¹⁵⁷ **Po ashtu i Lartëmadhëruar thotë:” Allahu do ti shpërblen sadakadhënësit.**”¹⁵⁸ Kurse në suren Teube thotë:” **Allahu nuk ua humbë shpërblimin bamirësve.**”¹⁵⁹

37 – Dhënia e zekatit atyre të cilëve e grumbullojnë atë, të cilët nuk marin pagë nga shteti, zekati është një ndihmë për ta dhe për familjet e tyre, kjo është një kolektivitet dhe shpenzim për atë i cili ka nevojë. Me dhënien e zekatit këtyre personave behët nje nxitje që ata të vazhdojnë se punuari këtë punë të dobishme, që t’ju ndihmojnë vëllezërve të tyre pasanik që ta japin zekatin e tyre obligativ, si dhe t’ju ndihmojnë vëllezërve të tyre të varfër duke ua dhuruar atyre atë që e meritojnë. Gjithashtu kjo pagesë e administratorëve të cilët e grumbullojnë zekatin është shkak që ato të jenë besnik në punën e tyre e të mos manipulojnë.

38 – Dhënia e zekatit atyre të cilët e kanë besimin e dobët duke ua përfituar zemrat që ta pranojnë islamin plotësisht apo për të hyrë në të tërësisht është një dobi e madhe. Madje kjo bën që muslimanët të ruhen dhe të evitojnë sherin, të keqen e tyre, po ashtu me këtë gjest përhapet islami edhe tek ata të cilët ndryshe quhen edhe masa e thjeshtë e popullatës.

39 – Dhënia e zekatit atyre të cilët kanë borxh është një lloj lehtësimi për borxhli të cilët madje ka raste kur qëndrojnë tërë natën pa gjumë duke u shqetësuar për borxhet e tyre, e pa dyshim se kjo është një lehtësim për ta. Kjo atyre u ndihmon që ata të mos turpërohen para tjerëve gjatë ditës, e të mërzhiten gjatë natës, pasi që borxhi siç thuhet është mërzi gjatë natës e turp gjatë ditës.

40 – Dhënia e zekatit për ti përgatitur luftëtarët që luftojnë në rrugë të Allahut, pra për ti luftuar armiqte e islamit, për ta përhapur islamin tek popujt si dhe për ti mbrojtur vendet islame dhe muslimanët. Kjo bëhet gjithashtu edhe për tu ngritur padrejtësia nga njerëzit, të luftohet armiqësia si dhe t’ju thehet qafa pabesimtarëve, derisa të mos ketë fitne-përçarje si dhe të mbetet vetëm feja e Allahut mbi tokë. Thotë Allahu në Kuran:” **Luftoni ata derisa të mos mbetet idhujtari** (besim i kotë), **e i tërë adhurimi të bëhet vetëm për Allahun. Po nëse ata ndalen** (i japin fund mosbesimit), **Allahu është Mbikëqyrës për atë që veprojnë.**”¹⁶⁰ Kështu që feja e Allahut të jetë më e larta dhe fjala e pabesimtarëve më e nënçmuara.

41 – Ndihmëse për muslimanin i cili është udhëtar dhe nuk ka nga të gjindet në rrugën e tij ose për shkak të humbjes së parave ose të vjedhjes së tyre, që e vën udhëtarin nën një vështirësi të madhe, si pasojë me dhënien e zekatit këtij personi bëhet një mirësi e ky njeri bëhet i barabartë me të tjerët e nuk ngel i huaj në atë mes, kështu që këtij person i jepet aq sa i nevojitet apo aq sa i mjafton që të kthehet në vendin e tij.¹⁶¹

---

¹⁵⁶ Muminun:4-11

¹⁵⁷ Bekare:195

¹⁵⁸ Jusuf:88

¹⁵⁹ Teube:120

¹⁶⁰ Enfal:39

¹⁶¹ Shiko “Irshadat ilel-xhemel min hukmi ve ahkami ezekat” Abdullah ibn Salih el-Kasir gq.7-16, “Sherh erkanul-islam vel iman” Muhamed Xhemil Zejno fq.121

42 – Dhënia e zekatit për lirimin e robërve, arihet lirimi robit i cili është poshtërsuar nga robëria, kështu që kur ti jepet zekati dhe ai lirohet nga robëria, ky person bëhet i lirë, pra bëhet rob i Allahut, i cili do ta adhuron Allahun duke qenë në liri të plotë, e jo në robëri të robërve dhe në këtë rast veçohet me adhurimin e Zotit të robërve.

43 – Pas dhënies së zekatit arihet shpërblimi i madh, Allahu i Lartësuar thotë:” **Allahu do ta shkatëroj kamatën dhe do ta shtojë sadakanë.**”¹⁶² Gjithashtu Allahu thotë në Kuran:” **Dhe çfarë do të jepni nga pasuria për të shtuar e rritur (me kamatë), në pasurinë e njerëzve, ajo nuk do të shtohet te Allahu, e çfarë do të jepni nga sadakaja (bamirësia) me qëllim që t’i afroheni Allahut, të tillët janë ata që u shumfishohet (shpërblimi).**”¹⁶³

Ebu Hurejra-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, thotë se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:” *Kush jep sadaka sa një hurmë që e ka fituar hallall dhe se Allahu nuk e pranon pos të mirës (ajo e cila është fituar me hallall).*” Kurse në një tekst tjetër qëndron:” *Allahu pranon atë me dorën e djathtë të tij pastaj e rrit atë ashtu siç e rrit ndonjëri prej jush mëzin e tij, dërisa (Allahu) ia bën sadakanë tij sa një kodër.*”¹⁶⁴

---

¹⁶² Bekare:276

¹⁶³ Rum:39

¹⁶⁴ Mutefekun alejh Buhariu nr. 1416, 7430, Muslimi nr. 1014

Studimi i katërt: Dispozita e zekatit në islam

Zekati është obligim duke u bazuar në Kuran, sunet dhe në ixhmanë e umetit islam mbi çdo musliman, të lirë, kur e arin kuotën – nisabin, të jetë pasuria plotësisht e tij si dhe ti bën një vit në përjashtim të bereqetit të tokës.¹⁶⁵

1 - Argument nga Kurani është fjala e Allahut: "**Jepeni zekatin.**"¹⁶⁶ Dhë në shumë ajete tjera Allahu ka urdhëruar për dhënien e zekatit.

2 - Nga suneti është hadithi i Ibn Abasit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, kur i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, e dërgoi Muadh ibn Xhebelin-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, në Jemen dhe i tha: "*O Muadh ti po shkon tek një popull të cilët janë ithtarë të librit (krishterë) thiri ata në dëshminë se nuk ka Zoti tjetër pos Allahut dhe se unë jam i Dërguari i Allahut. E në qoftë se ata i binden kësaj atëherë mesoi ata se Allahu i ka obliguar me faljen e pesë kohëve të namazit brenda një natë-dite, e poqëse i binden edhe kësaj, atëherë mesoi se Allahu ua ka bërë farz (obligim) sadakanë (këtu është për qëllim sadakanë-zekatin) e cila u miret të pasurve të tyre dhe ju jepet të varfërve të tyre. E poqëse edhe kësaj i binden atëherë ki kujdes nga pasuria e majme e tyre, ki frikë nga duaja e madhllumit - atij të cilit i është bërë padejtësi, sepse ndërmjet tij dhe Allahut nuk ka perde." Kurse në një tekst tjetër qëndron: "*Ti po nisesh për tek një popull të cilët janë ithtarë të librit (krishterë), prandaj le të jetë gjëja e parë në të cilën do ti thërasish, që ta adhurojnë vetëm Allahun, e poqëse e njohin Allahun atëherë lajmëroi se Allahu ua ka bërë obligim pesë kohërat e namazit gjatë një ditë-nate...*"¹⁶⁷*

3 - Nga ixhmai-konsensusi (pajtimi) i dijetarëve gjithashtu thuhet se zekati është obligim kur plotësohen kushtet e saj, po ashtu edhe sahabët janë të pajtimit se duhet të luftohet Ai i cili e mohon dhënien e tij.¹⁶⁸

---

¹⁶⁵ Shiko "El mugni" Ibn Kudame 4/5, "Kafij" 2/85, "Raudatul murbi" 3/162-168

¹⁶⁶ Bekare:43

¹⁶⁷ Mutefekun alejh Buhariu nr. 1395, Muslimi nr. 19

¹⁶⁸ Shiko "El mugni" Ibn Kudame 4/5

Studimi i pestë: Kushtet e obligueshmërisë së zekatit

Kushtet e obligueshmërisë janë pesë, si ne vijim:

Kushti i parë: Islami, e kundërta e tij është kufri-mosbesimi, prandaj zekati nuk meret prej kafirit-mosbesimtarit, e as që pranohet një gjë e tillë prej tij, qoftë ai mosbesimtarë në esencë ose murted-renegatë, ngase zekati është nga degët më të rëndësishme të islamit, Allahu thotë në Kuran:” **Mospranimin e dhënieve të tyre nuk e pengoi tjetër gjë vetëm pse ata mohuan Allahun dhe të Dërguarin e Tij, dhe namazin e falin vetëm me përtaci, e lëmshën nuk e japin ndryshe pos duke urrejtur.**”¹⁶⁹

Gjithashtu argument që tregon se islami është kushtë për obligueshmërinë e zekatit është fjala e të Dërguarit të Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, drejtuar Muadh ibn Xhebelit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij:”... *poqëse i binden edhe kësaj, atëherë mësoi se Allahu ua ka bërë farz (obligim) sadakanë (këtu është për qëllim sadakanë-zekatin) e cila u meret të pasurve të tyre dhe ju jepet të varfërve të tyre...*” Pra këtu e ka bërë islamit kusht për të qenë obligative zekati.¹⁷⁰

Zekati është pastrim për muslimanin, thotë Allahu në Kuran:” **Mer nga pasuria e tyre sadaka që ti apstrosh ata dhe ti bësh të dëlirë me të.**”¹⁷¹ Ndërsa mosbesimtari është i fëlliqur dhe nuk pastrohet derisa ta pranon islamit.¹⁷²

Prek mosbesimtarit nuk pranohet zekati, e as që i meret miëpo do të jap llogari për të në ditën e gjykimit, Allahu thotë në Kuran për kriminelët:” **Çfarë u solli juve në Sekar? Ata thonë: “Nuk kemi qenë prej atyre që faleshin (që bënë namaz). Nuk kemi qenë që ushqyem të varfërit dhe kemi qenë që përziheshim me të tjerët në punë të kota.”**

Sikur të mos dënoheshin për lënien e namazit, ushqimin e të varfërve, nuk do të ishte cekur hyrja e tyre ne zjarrë.¹⁷³ E gjitha kjo aludon se pabesimarët dënohen dhe qortohen ngase nuk kanë vepruar sipas degëve të islamit.”¹⁷⁴

Kushti i dytë: Të jetë i lirë, e kundërta e saj është robëria, prandaj robi nuk e ka obligim zekatin sepse nuk posedojnë diçka, sepse mallin të cilin e posedon është në dorë të zotëriut të tij, duke u bazuar madje për këtë në hadithin e Abdullah ibn Omerit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili thotë: E kam dëgjuar të Dërguarin e Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, duke thënë:” *Kush shet trungje hurmash pasi që të polenizohet, frytet i përkasin shitësit vetëm në qoftë se e kushtëzon blerësi, ai i cili e shet një rob i cili ka pasuri, pasuria e tij i takon atij të cilit i është shitur vetëm nëse blerësi vendos kusht.*”¹⁷⁵

Po ashtu zekatin nuk e ka obligim as mekatibi – rob i kushtëzuar për lirinë e tij, sepse hyn në rangun e robit dhe se liria e tij nuk është e plotë prandaj mer dispozitën e robit, duke u argumentuar me hadithin e Abdullah ibn Amr ibn Asit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili transmeton nga i Dërguari i Allahut-paqa

---

¹⁶⁹ Teube:54

¹⁷⁰ Shiko “Hashije Ibn Kasim ala raudul murbi” 3/166

¹⁷¹ Teube:103

¹⁷² “Sherhul mumti” Ibn Utthejmin 6/19

¹⁷³ “Sherhul mumti” Ibn Utthejmin 6/20

¹⁷⁴ “Mexhmul-fetava ve resail” Ibn Utthejmin 18/16

¹⁷⁵ Mutefekun alejh Buhariu nr. 2379, Muslimi nr. 1543

dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, se ka thënë:” *Mekatibi është rob përderisa për lirim e tij i ka mbet të paguaj qoftë edhe një dirhem.*”¹⁷⁶

Kushti i tretë: Aritja e nisabit – kuotës së caktuar, duke u bazuar mbi hadithin e Ebu Seid el-Hudriut-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, i cili thotë se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, ka thënë:” *Nuk ka sadaka (zekat) në pesë eusuk, e as nën pesë okë argjend, e as në pesë krerë deve sadaka.*”¹⁷⁷ Kështu që kur besimtari e arin nisabin llogaritet i pasur, duke u bazuar në hadithin e Ibn Abasit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij, ku qëndron se i Dërguari i Allahut-paqa dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të, i ka thënë Muadh ibn Xhebelit-Allahu qoftë i kënaqur prej tij:” *poqëse i binden edhe kësaj, atëherë mësoi se Allahu ua ka bërë farz (obligim) sadakanë (këtu është për qëllim sadakanë-zekatin) e cila u miret të pasurve të tyre dhe ju jepet të varfërve të tyre.*”¹⁷⁸

Aritja e sasisë së nisabit dallon sipas llojit të mallrave, kështu që ku pasuria e njeriut nuk e arin nisabin nuk e jep zekatin, derisa ta arinë sasinë e vlerës që e ka caktuar sheriatit, detajet do të cekën më vonë me lejen e Allahut.

Kushti i katërt: Prona e plotë, që do të thotë të ketë pronë të plotë ndaj asaj të cilën e posedon.¹⁷⁹ Po ashtu ky kushtë ndryshe quhet “Plotësim i pronës” apo “Pasuri e plotë”.¹⁸⁰ Kuptimi i pronës së plotë don të thotë: Të mos ketë të drejtë dikush tjetër pos tij në pronën e mallit të tij, të jetë plotësisht e tija me gjithë të drejtat e tij ndaj saj.¹⁸¹

Prandaj nuk jepe zekat zotëriu për mekatibin e tij sepse ai nuk posedon pronë të plotë mbi të gjatë shpagimit apo thënë ndryshe gjatë blerjes së vetvetes nga ana e robit, si dhe për shkakë të mungesës së pronës.¹⁸²

---

¹⁷⁶ Transmeton Ebu Davudi nr. 3926, Tirmidhiu nr. 1260, Ibn Maxhe nr. 2519, Albani hadithin e ka bërë të mirë në “Sahih sunen Ebu Davud” 2/479 si dhe në “Irvaul galil” nr. 1674

¹⁷⁷ Mutefekun alejh Buhariu nr. 1484, Muslimi nr. 979

¹⁷⁸ Mutefekun alejh Buhariu nr. 1395, Muslimi nr. 19

¹⁷⁹ “Sherhul mumti” 6/21

¹⁸⁰ “Bidajetul abid ve kifajetu zahid” me komentin e “Bulugul kasid xhelul mekasid” që të dyja të Abdurahman ibn Abdullah el-Balij (1110-1192), me recensim të Muhamed Nasir el-Axhmit fq. 132

¹⁸¹ “Hashjetu raudatul murbi” Ibn Kasim 2/168

¹⁸² “El mugni ve sherhul kebir” 6/314-315, “El ikna litalibil-intifa” 1/388, shiko edhe ‘Sherh mumti’ Ibn Utthejmin 6/21-22